

Notat - Håndtering af de økonomiske konsekvenser af Nordic Waste

Sagsnavn: Budget 2025-28
Sagsnummer: 00.01.00-S55-1-23
Skrevet af: Lars Sønderby
E-mail: las@randers.dk
Forvaltning: Budget
Dato: 19-08-2024
Sendes til: Byrådet (som en del af budgetmaterialet 2024-2027)

Randers Kommune har siden den 19. december 2023 afholdt udgifter som skal afværge skade på Alling Å som følge af jordskredet hos virksomheden Nordic Waste. Der er tale om en særdeles kompleks opgave, hvor de konkrete afværgeforanstaltninger har været – og fortsat er – afhængige af en række helt eller delvist ubekendte faktorer i forhold til blandt andet vejrlig, nedbørsmængder, jordbundsforhold, geoteknik og forureningsomfang.

I perioden 23-31. januar 2024 havde Miljøstyrelsen myndighedsansvaret for opgaven og der blev i den forbindelse indgået en samarbejdsaftale som indebærer, at Randers Kommune fortsatte som operatør på opgaven, idet Miljøstyrelsen betalte kommunen for de afholdte omkostninger forbundet med at udføre arbejder i henhold til samarbejdsaftalen.

Da der ikke kunne opnås sikkerhed i konkursboet efter Nordic Waste, gik myndighedsansvaret tilbage til Randers Kommune efter Miljøbeskyttelsesloven den 1. februar 2024. Randers Kommune har således herefter ansvaret og skal afholde de nødvendige udgifter forbundet med de videre afværgeforanstaltninger.

Den 21. marts 2024 modtog kommunen et tilsagnsbrev fra Miljøstyrelsen, hvor der blev meddelt Randers Kommune tilsagn om tilskud til afværgelsen af skade på beskyttede arter og vandmiljøet i Alling Å som følge af jordskred ved landsbyen Ølst med op til 146,3 mio. kr. (ex. moms). Der kan med tilsagnet gives tilskud til udgifter, som Randers Kommune afholder fra og med den 1. februar 2024 og indtil betingelserne for tilskuddet ikke længere er til stede, dog senest den 31. december 2024.

I forlængelse heraf meddelte Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 9. august 2024 - som opfølgning på regeringsbeslutning - Randers Kommune dispensation til, at kommunen kan optage lån på op til 375 mio. kr. til anlægsudgifter i forbindelse med jordskredet ved Nordic Waste. Lånedispositionen vil blive nedsat med det beløb, som kommunen eventuelt vil få tilbage fra konkursboet efter Nordic Waste. Såfremt lånet er optaget, medfører det, at gælden skal nedbringes med det pågældende beløb.

Økonomi – afholdte udgifter pr. ultimo juli 2024

Randers Kommune har ved udgangen af juli måned 2024 afholdt udgifter vedrørende afværgeforanstaltningerne på i alt 352,6 mio. kr. (ekskl. moms og ekskl. forbrugte timer internt i kommunen). Beløbet fordeler sig på følgende perioder:

Periode	Beløb (1.000 kr.)	Bemærkninger
19. december 2023 – 22. januar 2024	121.818	
23. – 31. januar 2024	46.105	Beløbet er endeligt opgjort og viderefaktureret til Miljøstyrelsen.
1. februar - 31. juli 2024	184.682	Udgifter svarende til 146,3 mio. kr. finansieres af Miljøstyrelsen i henhold til tilsagnet om statsligt tilskud.

Randers Kommunes samlede nettoudgifter (inkl. omkostninger forbundet med forbrugte timer og afledt produktionstab) vil blive anmeldt som et krav i konkursboet efter Nordic Waste samt overfor virksomheden DSH Recycling (under rekonstruktion).

Status på afværgeindsatsen og de forventede samlede udgifter pr. ultimo juli 2024

Siden foråret har Randers Kommune arbejdet ud fra et hovedscenarium i forhold til den samlede afværgeindsats – herunder at en omlægning af Alling Å kan gennemføres i den eksisterende ådal.

I den mest optimistiske udgave af hovedscenariet har der hidtil været opereret med en forudsætning om, at alle de vigtigste delprojekter er afsluttet og åen er omlagt inden udgangen af 2024.

Det er på nuværende tidspunkt forvaltningens vurdering, at det vil lykkes at gennemføre den optimistiske udgave af hovedscenariet. Det vurderes således at arbejdet med omlægning af Alling Å er færdiggjort i september måned, så de dyre midlertidige pumpe-/rørledninger mv. efterfølgende kan afvikles.

Det indebærer samtidigt, at de samlede udgifter til afværgeindsatsen forventes at ende i den nedre del af det hidtil udmeldte udgiftsspænd på mellem 468 – 663 mio. kr.

Prognosen for de samlede udgifter estimerer således, at udgifterne ender med at blive ca. 500 mio. kr.

Finansiering af de samlede udgifter

Staten afsatte i et aktstykke tilbage i januar måned 195 mio. kr. til de statslige udgifter forbundet med afværgeindsatsen. De afsatte midler har finansieret de 46,1 mio. kr. som er afholdt i perioden, hvor Miljøstyrelsen havde ansvaret for indsatsen, ligesom aktstykket har finansieret det efterfølgende tilskud på 146,3 mio. kr. som blev meddelt Randers Kommune til den efterfølgende indsats.

Det statslige tilskud til Randers Kommune er fuldt opbrugt i løbet af juli måned. I forbindelse med Randers Kommunes anmodning om udbetaling af sidste rate af tilskuddet, har kommunen anmodet om at få udbetalt restbeløbet af den statslige bevilling fra aktstykket, så de afsatte 195 mio. kr. fuldt ud kan anvendes til at finansiere afværgeindsatsen. Det drejer sig om ca. 2,6 mio. kr.

Med en statslig finansiering på 195 mio. kr. har Randers Kommune ved udgangen af juli afholdt ikke-finansierede udgifter på 157,6 mio. kr. – som samlet forventes at ende op i ca. 305 mio. kr. når indsatsen er afsluttet. Udgifterne vedrører den samlede afværgeindsats (inkl. omlægning af Alling Å) samt reetablering af Gl. Aarhusvej.

Der indgår i de opgjorte beløb ikke udgifter til efterfølgende arealrestaurering udover den allerede gennemførte græssåning og beplantning som er gennemført som en del af afværgeindsatsen.

Ligeledes er der ikke indregnet midler til drift af den endelig løsning på stedet. Det er tidligere vurderet at disse vil ligge i niveauet 4-7 mio. kr. årligt (primært knyttet til afledning af spildevand).

Det resterende beløb på ca. 305 mio. kr. kan Randers Kommune finansiere ved at udnytte den modtagne lånedispensation.

Et 25-årigt lån (fast forrentet, 3,03%) på 305 mio. kr. indebærer årlige udgifter på ca. 21 mio. kr. årligt til renter og afdrag. Forvaltningen er i dialog med ministeriet om vilkårene for lånet – herunder bl.a. muligheden for at optage lån med forlænget løbetid (eksempelvis et 40-årigt lån). Det vides ikke om der er mulighed for at opnå en sådan yderligere dispensation.

Det ovennævnte beløb på 305 mio. kr. – og den hertil knyttede belåning – vil blive nedbragt i den udstrækning at Randers Kommunes krav imod konkursboet efter Nordic Waste samt virksomheden DSH Recycling (under rekonstruktion) bliver indfriet.

Beløbet vil også kunne nedbringes hvis Randers Kommune måtte modtage tilsagn om yderligere tilskud til arbejdet. Det kan i den forbindelse oplyses at Randers Kommune har ansøgt om 58 mio. kr. i tilskud fra puljen vedr. årestaurering under Miljøstyrelsen. Det vides ikke hvornår kommunen får tilbagemelding på ansøgningen.

Endelig har forvaltningen ansøgt om tilskud fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner – blandt andet med Nordic Waste-udgifterne som begrundelse. Der er ansøgt om et tilskud på 100 mio. kr. og der forventes svar på ansøgningen fra ministeriet ultimo august.

Budgetforslaget 2025-2028

Der er i direktionens budgetforslag ikke indarbejdet økonomiske konsekvenser af jordskredet ved Nordic Waste.

Der er fortsat betydelig usikkerhed i forhold til mulighederne for at kommunens krav overfor forurenere - helt eller delvist – indfries og hvornår dette vil være afklaret. Hertil kommer muligheden for at kommunen som ovenfor nævnt modtager yderligere tilskud til finansiering af udgifterne.

På den baggrund foreslår direktionen følgende:

- **Kommunens nettoudgift:** Forud for de politiske forhandlinger om budget 2025-2028 opdateres kommunens forventede nettoudgifter vedrørende Nordic Waste og de forventede udgifter forbundet med at belåne disse. Eventuelle modtagne tilskud fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner samt puljen vedr. årestaurering forudsættes i den forbindelse anvendt til at nedbringe kommunens nettoudgift.
- **Låntagning:** Når der er en endelig afklaring på vilkårene for kommunens låntagning vedrørende Nordic Waste optages der lån til finansiering af de nettoudgifter som kommunen allerede har afholdt (fratrasket eventuelle tilskud modtaget jf. ovenfor). Forvaltningen bemyndiges samtidigt til at hjemtage lån til finansiering af de resterende

udgifter i takt med at dette vurderes hensigtsmæssigt ud fra en samlet betragtning (kommunens likviditet, renteutvikling og størrelsen af det enkelte lån).

- **Merudgifter til renter/afdrag:** Belåningen af kommunens nettoudgifter indebærer merudgifter til renter og afdrag på lånet. Det foreslås, at der i forbindelse med de politiske forhandlinger om budget 2025-2028 tages stilling til, hvorledes disse merudgifter skal håndteres. Dette kan grundlæggende gøres på tre forskellige måder:
  - *Efter kommunens normale økonomiske styringsprincipper:* Der besluttet kompenserende varige besparelser som fuldt ud kan finansiere merudgifterne forbundet med den øgede låntagning.
  - *Et år ad gangen:* Der besluttet engangsfinansiering for det første års merudgifter, og der tages herefter årligt stilling til et år mere, indtil der er endelig afklaring på i hvilken grad der kan hentes finansiering til udgifterne fra konkursboet mv.
  - *Adskilt håndtering fra kommunens øvrige økonomi:* Alle udgifter vedrørende Nordic Waste opgøres for sig og holdes udenfor opgørelsen af kommunens øvrige økonomi indtil der en endelig afklaring på i hvilken grad der kan hentes finansiering til udgifterne fra konkursboet. De årlige merudgifter til renter/afdrag på lån mellefinansieres via et kassetræk. Når der er en afklaring på finansiering af udgifterne fra konkursboet mv. tages der politisk stilling til økonomien og de ikke-finansierede udgifter som måtte restere.